

PRIOPĆENJE

Petra Buljević Zdjelarević,
Ured za odnose s javnošću IRB-a
Tel.: +385 (1) 457-1269, (99) 267-95-14
E-mail: info@irb.hr

ZAGREB, 20. travnja 2013.

'Dođoh, bijah, uživah!'

U znanstvenoj avanturi na IRB-u uživalo skoro 4000 posjetitelja

Da znanost može biti uzbudljiva, zabavna i korisna uvjerilo se skoro 4 000 posjetitelja Otvorenih dana Instituta Ruđer Bošković (ODI 2013). Tijekom tri dana događanja posjetitelji su uz pomoć 'ruđerovih' znanstvenika doživjeli pravu znanstvenu avanturu na čak 17 punktova na kojima su sudjelovali u pokusima te više od 30 predavanja i radionica. Velika završnica ove znanstvene poslastice sprema se večeras od 21 sat je kada će posjetitelji moći uživati u noćnom nebu nad 'Ruđerom' uz teleskope.

U Institut su tijekom ova tri dana uz brojne osnovne i srednje škole iz Zagreba i okolice doputovali i učenici i profesori iz Nove Gradiške, Opatije, Vrsara, Pule, Pazina te čak iz Šibenika. Učenicu su bili oduševljeni brojnim pokusima koje su za njih priredili 'Ruđerovci'. Tako se nekim učenicima prilikom posjete Laboratoriju za interakciju ionskih snopova, gdje je smješten slavni Van de Graaff generator koji pri naponu od nekoliko milijuna volti ubrzava ione na 10-ak posto brzine svjetlosti, pri pokusu ispitivanja statičkog elektriciteta doslovce digla kosa na glavi, a u susjednoj prostoriji istog laboratorija imali su prilike saznati uz pokus s gumenom rukavicom kako bi se neslavno proveo čovjek da, primjerice, iz jednog svemirskog broda ili postaje zaluta bez ikakve zaštite u svemirski beskraj. Na istom mjestu saznali su i što se zbiva s balonom ili voćem i drugim stvarima kada se urone u tekući dušik rashlađen na oko -200.

Dođoh, vidjeh, uživah!

Oni najmlađi najbolje su se zabavljali na punktu 'slatka kemija' gdje su s velikim oduševljenjem promatrali pokus s malim gumenim medvjedićem ne bili saznali koliko se energije u njemu skriva, oduševljavali su se istraživanjem jadranskog mora uz akvarije na punktu Centra za istraživanje mora iz Rovinja, a na istom katu u knjižnici su ih iznenadile 'Piratice s IRB-a' i pokazale im kako nije nužno krasti na Internetu da bi se zabavili i obrazovali jer postoji cijelo 'more' sadržaja, pa i igrice, koji su besplatni. Nešto malo dalje u na punktu 3D vizualizacije mikro svijeta osjećali se jako 'cool' s 3D naočalama istražujući razne oblike molekula i atoma. Oduševili su se i promatranjem oku nevidljivog svijeta uz pomoć elektronskog mikroskopa, te uživali u pokusima na punktu biljnog svijeta i molekula s kojeg su brojni mališani za uspomenu ponijeli jednu mahovinu koju mogu uzgajati u epruveti.

Oni nešto stariji oduševili su se nanogredicama, istraživali ramanovo raspršenje svjetlosti u svijetu nanočestica, otkrivali su metalne ione gdje ih je zanimalo u kojim količinama i oblicima su nam ti ioni korisni, a u kojima opasni po živi svijet, te kako ih mjerimo, promatrali su rentgensku difrakciju, otkrivali su se je li moguće da njihov kućni ljubimac ima bubrežni kamenac istog sastava, zanimalo ih je i zašto starimo, odnosno kako krajevi naših kromosoma poznati kao telomeri određuju koliko ćemo živjeti i kako se taj proces može usporiti, istraživali postignuća moderne medicine i mikročipove, a na jasno punktu znanstvenici su ih povelili čak 50.000 godina u prošlost gdje su doznali kako se analizom ugljika 14C utvrđuje starost arheoloških nalaza i fosila.

Da je bilo riječ o pravoj znanstvenoj poslastici potvrđuju i dojmovi posjetitelja koji su svoje zadovoljstvo podijeli s 'ruđerovcima' i zapisali ih u knjigu dojmova. Tako je svoje oduševljenje gimnazijalac iz Pule sročio u jednu rečenicu: 'Dođoh, bijah, uživah!'

Danas sam upoznao budućnost Hrvatske

U istu knjigu dojmova upisao se i Nobelovac profesor Dan Shechtman, dobitnik Nobelove nagrade za kemiju 2011. godine. Tijekom svog posjeta IRB-u prof. Shechtman sastao se s nadarenim učenicima i u sklopu ciklusa predavanja 'Ruđer Josip Bošković Lectures' održao predavanje na temu kvazikristala za koje mu je i dodijeljena Nobelova nagrada iz kemije 2011. godine. Tijekom predavanja prof. Shechtman se u više navrata posebno obratio srednjoškolicima i poručio im da za velika otkrića uvijek moraju imati jaku vjeru u sebe, a posebno je istaknuo i kako pravi znanstvenik nikada ne smije zaboraviti na skromnost. Predavanje na kojem su u prvim redovima sjedili nadareni učenici prirodoslovnih škola pobudilo je toliko interesa da se zbog zanimljive diskusije i brojnih pitanja naših školaraca, studenta i znanstvenika, predavanje odužilo za čitavih 45 minuta.

Nakon predavanja prof. Shechtman uputio se, zajedno sa srednjoškolicima, u obilazak znanstvenih punktova. Obzirom da je prof. Daniel Shechtman dobitnik Nobelove nagrade za kemiju za otkriće kvazikristala posebno ga je zanimao punkt 'Svijet kristala i molekula' gdje je imao priliku provjeriti što su školarci saznali o raspoznavanju izgleda molekula iz rendgenskih zraka te jesu li naučili kako iz te zamrznute 'slike' u kristalu pomoću moćnih računala doznati kada i na koji način se kristal mijenja.

U knjigu dojmova profesor Shechtman je zapisao: „Danas sam upoznao brojne mlade ljude iz Hrvatske – budućnost Hrvatske i nadam se da sam uspio inspirirati neke od njih da postanu znanstvenici!“

Stoga, danas dok se pojedinci bave statistikom te najnovijim istraživanjima Eurostata prema kojemu je Hrvatska jedina zemlja u Europi u kojoj je ulaganje u znanost palo, znanstvenici s 'Ruđera' upućuju vam poziv da im se pridružite na sljedećim Otvorenim danima i probudite znanstvenika u sebi, vašem učeniku, djetetu, unuku ili unučici te na taj način doprinesete nekoj boljoj statistici sutra.

KORISNE POVEZNICE:

DETALJNI PROGRAM: <http://www.irb.hr/od2013>

VIZUALNI MATERIJAL- LOGO, BANNERI i PLAKAT:

<http://www.irb.hr/Dogadanja/Na-Institutu/Otvoreni-dani-IRB-a/OD-2013-logotipovi>

SAŽETCI PREDAVANJA: <http://www.irb.hr/Dogadanja/Na-Institutu/Otvoreni-dani-IRB-a/Predavanja>

RADIONICE: <http://www.irb.hr/Dogadanja/Na-Institutu/Otvoreni-dani-IRB-a/Radionice-Kako-pisati-za-Prirodu>

FB STRANICA: <http://www.facebook.com/od.irb.hr>

TWITTER: <https://twitter.com/institutrb>

VIMEO: <http://vimeo.com/institutrb>